

Ὁ ἀλκοολισμός. Περὶ τοῦ ἀλκοολισμοῦ καὶ περὶ τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν ἐπικρατοῦσι παρὰ τοῖς πολλοῖς αἱ μᾶλλον παράδοξοι προλήψεις καὶ αἱ μᾶλλον διάστροφαι ιδέαι. Οὕτω συγγέεται ὑπὸ τῶν πλείστων ἡ μέθη μὲ τὸν ἀλκοολισμόν, ἥτοι τὴν διὰ μακροχρονίου καὶ ὑπερμέτρου πόσεως οἰνοπνεύματος προξενουμένην δηλητηρίασιν. Ὁ ἀλκοολιστὴς, ὁ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν τακτικῶς πίνων μεγάλας ποσότητας οἰνοπνεύματος καὶ βαθμῆδόν, ἀνεπαισθήτως δηλητηριαζόμενος, τέλος δὲ παραφρονῶν ἢ καθιστάμενος φθισικὸς καὶ γεννῶν τέκνα ἡλίδια ἢ χοιραδικά, — ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐδέποτε σχεδὸν μεθύει. Κατὰ τὸ φαινόμενον δὲν ὑφίσταται καμμίαν βλάβην ἐκ τοῦ οἰνοπνεύματος. Καὶ ὅμως οὗτος ἀκριβῶς καθίσταται ἐπικίνδυνος εἰς τὴν κοινωνίαν, διότι ἡ κοινωνία δὲν τὸν θεωρεῖ ἐπικίνδυνον, διότι τὸ πάθος τοῦ φθεῖ αὐτὸν εἰς κακουργήματα, καὶ διότι τεκνοποιῶν διαφθείρει τὸ γένος τοῦ. Ὁ μέθυσος, ὅστις δὲν δύναται νὰ πῇ πολὺ οἰνόπνευμα χωρὶς νὰ μὴ μεθύσῃ, ἀποδνῆσκει πρὶν ἢ γείνῃ ἀλκοολικὸς, καὶ τὰ βλαβερὰ ἀποτελέσματα τοῦ προφανοῦς πάθους τοῦ δύνανται πολὺ εὐκολώτερον νὰ ἀποφεύγῃνται ἢ τὰ τοῦ κεκρυμμένου καὶ ὑποκριτικοῦ ἀλκοολισμοῦ. Ἐτέρω πρόληψις εἶνε ἡ τῶν νομιζόντων ὅτι ὑπὸ τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ζύθου δὲν προξενεῖται ἀλκοολισμός. Ὁ οἶνος δὲν εἶνε ὑγιεινότερος οὐδὲ ὀλιγώτερον βλαβερὸς τοῦ ρακίου ἢ οἰουδήποτε ἄλλου οἰνοπνευματώδους ποτοῦ. Ἡ κατάχρησις τοῦ οἴνου εἶνε ἀκριβῶς τὸσον βλαβερὰ ὅσον καὶ ἡ κατάχρησις παντὸς οἰνοπνευματώδους ποτοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ μεμετρημένη χρῆσις τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν εἶνε τὸσον ὑγιεινὴ ὡς ἡ μεμετρημένη χρῆσις τοῦ οἴνου. Ὁ Ἀλέξανδρος Οὐμβόλδος δὲν ἔπινε ποτὲ οὔτε οἶνον οὔτε ζύθον, ἀλλὰ καθ' ἑκάστην ἡμέραν μετὰ τὸ γεῦμα ἐν μικρὸν ποτηρίδιον liqueur. Τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν ἐν Γαλλίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ πολλοὶ διάσημοι ἄνδρες, ὁ Littré, ὁ Zola, ὁ Lombroso. Τὸ ἐν τῷ οἴνῳ περιεχόμενον οἰνόπνευμα (alcohol) δὲν εἶνε οὔτε περισσότερον οὔτε ὀλιγώτερον ἐπιβλαβὲς τοῦ περιεχομένου ἐν τῷ ρακίῳ· εἴτε ἐκ τῶν σταφυλῶν ἐξάγεται ἡ οὐσία αὕτη εἴτε ἐκ γεωμήλων εἴτε ἐξ ἀραβοσίτου, εἴτε ἐκ σίτου ἢ ἐξ ὀρύζης ἢ ὁπῶν, πάντοτε ὅμως τὸ οἰνόπνευμα εἶνε τὸ προκαλοῦν τὸν ἀλκοολισμόν.

Πολλάκις τὸ οἰνόπνευμα ἔχει πρὸς στιγμὴν ἱαματικὴν δύναμιν εἰς ἀσθενείας· μετὰ σφοδρὰν σωματικὴν καταπόνησιν, μετὰ κοπιαστικὴν τινα πορείαν ἀναψύχει καὶ ζωογονεῖ ὡς ἐν κυάδιον καλοῦ, ζεστοῦ καφέ. Πρὸ πάντων εἰς ὑγρὰ καὶ ψυχρὰ κλίματα τὸ οἰνόπνευμα ἔχει «τονωτικὴν» ἐνέργειαν, τοῦτ' ἐστὶ ἐπαυξάνει τὴν ἐντασιν τῶν δυνάμεων. Εἰς τοιαύτας περιστάσεις τὸ οἰνόπνευμα, λαμβανόμενον εἰς μικρὰν ποσότητα, εἶνε ὠφέλιμον. Ἀλλ' ἡ κατάχρησις αὐτοῦ, ὑπὸ οἰανδήποτε μορφήν λαμβανομένου, εἴτε ὡς οἴνου εἴτε ὡς ζύθου εἴτε ὡς συνήθους ρακίου, εἶνε ὀλεθρία διότι ἀγεί εἰς τὸν ἀλκοολισμόν. Κατὰ τὸ ἐσχάτως ἐν Λονδίῳ σινελθὸν συνέδριον τῆς ὑγιεινῆς Αὐστριακῆς τις ἰατρὸς παρουσίασε τὴν εἰκόνα τῆς νόσου τριῶν ἐξ ἀλκοολισμοῦ πασχόντων, οἵτινες ἦσαν καὶ οἱ τρεῖς μεγάλοι οἰνοπόται, πίνοντες καθ' ἑκάστην τρεῖς ἢ τέσσαρας λίτρας οἴνου, οὐδέποτε δὲ ρακία ἢ ἄλλα οἰνοπνευματώδη ποτὰ. Καὶ οἱ τρεῖς εἶχον κατεστραμμένον στόμαχον. Ἡ ὁρεξίς των ἦτον ἡφανισμένη, ἡ ἀφύπνισις των συνωδεύετο πλειστάκις ὑπὸ ἔμετου, ἡ πέψις των ἦτο δύσκολος, ὁ σπλὴν καὶ τὸ ἥπαρ ἦσαν ἀσυνήθως ηἰσθημένα. Τὸ ἥπαρ δύναται ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν νὰ πάθῃ ἐκ «κίρρωσεως» (οὕτω καλοῦσιν οἱ παθολόγοι τὴν ἀποσκλήρυνσιν καὶ ῥικνωσιν τοῦ ἥπατος, τῶν νεφρῶν, τοῦ πνεύμονος.) Οἱ ἀσθενεῖς οὗτοι αἰσθάνονται εἰς τὰ ἄκρα τῶν κάτω μελῶν δριμύεις πόνους, προξενουντας αὐτοῖς πολ- λάκις ἀπνίαν. Εἰς ἐξ αὐτῶν ἔλεγεν ὅτι ἡσθάνετο τὰ πέλματα τῶν ποδῶν τοῦ φθεῖ καίόμενα ὑπὸ πεπυρακτωμένων ἀνθρώπων. Συγχρόνως καταλαμβάνονται οἱ ἀσθενεῖς οὗτοι συχνότατα καθ' ἕνους ὑπὸ τοῦ καλουμένου ἐφιάλτου, ὑπὸ φοβερῶν ὀνείρων, καθ' ἃ κρημνίζονται εἰς βάραιρα, καταβροχθίζονται ὑπὸ τερατωδῶν θη- ριῶν, ἀπαγχνίζονται ὑπὸ φαντασμάτων κτλ. Πρὸς τοῦτοις οἱ μυῶνες τοῦ προσώπου καὶ αἱ χεῖρες των τρέμουν διηλεκῶς, ἔχουσι δὲ οἱ ἀσθενεῖς οὗτοι καὶ ἀφθονον ἔκκρισιν ἰδρώτος καὶ τάσιν πρὸς πᾶχυνσιν. Παράβαλλοντες τὴν εἰκόνα ταύτην τοῦ δι' οἴνου προ- ξενουμένου ἀλκοολισμοῦ πρὸς τὴν εἰκόνα τοῦ διὰ ρακίου προξενου-

μένου, εὐρίσκομεν ὀλίγας μόνον διαφοράς. Ἐν τῇ πρώτῃ τὰ παθή- ματα τοῦ στομάχου εἶναι δεινότερα ἢ ἐν τῇ δευτέρᾳ, δύνανται δὲ μάλιστα νὰ θεωρηθῶσιν ὡς αὐτόχρημα χαρακτηρίζοντα τὸν δι' οἴνου ἀλκοολισμόν. Ἀλλ' ἐνφ' ὃ ἐκ τῆς καταχρήσεως ρακίων ἀλ- κοολικὸς ἔχει ψυχρὰν ὄψιν, ὁ δι' οἴνου (καὶ διὰ ζύθου) ἀλκοολικὸς φαίνεται ἀνθρὸς ὡς ῥόδον· ἐν ᾧ θρὸν τὸ πρόσωπον, χαλκόχρους ἢ ῥίς, λαμπρὸς ὁ ὀφθαλμὸς, καὶ ὅλη ἐν γένει ἡ ἐξωτερικὴ ὄψις παριστᾷ εἰκόνα ὀλίγον τι ἀκαθάρτου τρυφλότητος, οἷα τοσάκις ὑπῆρξεν ὁ ἐνθουσιασμός ἀνακρεοντεῖων ποιητῶν. — Οἱ ποιηταὶ δύνανται νὰ ἐξυμνῶσιν τὸν οἶνον καὶ τοὺς οἰνοπότας ὅσον θελοῦσιν, ὁ ἰατρὸς ὅμως δὲν δύναται νὰ θεωρήσῃ τὴν κατάχρησιν τοῦ οἴνου καὶ τῶν ἄλλων οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν εἰ μὴ ὡς ἰσχυρότατον μέσον πρὸς ἀποκτήνωσιν, διαφθοράν καὶ καταστροφὴν τοῦ ἀνθρώπου. Οἱ οἶνοι τῶν μεσημβρινῶν χωρῶν εἶνε ἐτι κινδυνωδέστεροι τῶν γαλ- λικῶν καὶ τῶν γερμανικῶν οἴνων διότι περιέχουσι 16° ἀλκοόλιον. Ὁ ζύθος περιέχει ὀλιγώτερον ἀλκοόλιον ἀλλ' ἐπειδὴ ἀκριβῶς διὰ τοῦτ' πίνεται εἰς μεγαλύτερας ποσότητας εἶνε ἐπίσης καταστρεπτικὸς. Κυρίως εἰπεῖν οὐδὲν οἰνοπνευματώδες ποτὸν εἶνε ἀπολύτως, ἥτοι εἰς πάσας τὰς περιστάσεις, ὑγιεινόν. Τὸ μόνον ὑγιεινὸν ποτὸν εἶνε τὸ καλὸν πόσιμον ὕδωρ.

Πολλοὶ τῶν ποιουμένων ὑπερμέτρον χρῆσιν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν ἀποδνῆσκουσιν ἐκ παθήσεων τοῦ ἥπατος ἢ ἐκ πυματιώσεως. Ἡ πυματιώσις προσβάλλει, κατὰ τὴν ἀνακοίνωσιν τοῦ Δρ. Lancereaux εἰς τὸ ἐν Λονδίῳ διεθνὲς ἱατρικὸν συνέδριον, τὸ ἐν τέταρτον ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ ὄλων τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν. Ὁ δὲ Δρ. Mackenzie ἀνεκοίνωσεν ἐν τῇ αὐτῇ συνεδρείᾳ ὅτι τὰ δύο τρίτα τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐκ πυματιώσεως πασχόντων ἦσαν ἀλκοολικοί. Πολλοὶ οἰνο- πόται ἔχουσιν ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἀδυναμίαν τῆς καρδίας. Εἰς τοι- οῦτος ἀσθενῆς ἰατροῦ ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω μνημονευθέντος ἱατροῦ σχεδὸν ἐντελῶς, ἀφοῦ διέκοψεν ἐπὶ ἐν ἔτος τὴν οἰνοποσίαν καὶ ἔπινε μόνον γάλα. Οἱ διὰ καταχρήσεως ρακίων γενόμενοι ἀλκοολικοί, ἂν πολλὰ ἄρθρῳν ὑπάρχει ἐν ταῖς ἐργατικαῖς τάξεσι τῶν μεγαλο- πόλεων, καταλαμβάνονται ὑπὸ προφύρου γήρατος· ὅλα αὐτῶν τὰ ὄργανα μεταβάλλονται ὡς τὰ τῶν γερόντων· προσέτι δὲ οἱ τοιοῦτοι δυσκολώτατα ἀντέχουσι πρὸς τὰς ὀξείας νόσους, ἀποδνῆσκουσι δὲ τάχιστα, ἂν προσβληθῶσι ποτε ὑπὸ εὐφλογίας, ἢ τυφοειδοῦς πυρετοῦ.

Ἐν τισι χώραις, ἰδίᾳ δὲ ταῖς ἀγγλοσαξωνικαῖς, παρατηρεῖται ἰδιαίτερός τις ἀλκοολισμός, προκαλούμενος ὑπὸ ἀρωματικῶν πνευ- ματωδῶν ποτῶν (βοζολίων, liqueurs), πρὸ πάντων δὲ ὑπὸ λαπαστικῶν, οἶον ἀψίνθου, βερμουτίου, Bitter, κτλ. Τὰ ποτὰ ταῦτα εἶναι λίαν ἐπικίνδυνα δηλητήρια, πρῶτον μὲν διότι παρασκευάζονται ἐκ μὴ καθα- ροῦ οἰνοπνεύματος, δεύτερον δὲ διότι αἱ ἀρωματίζουσας αὐτὰ οὐσίαι κέκ- τηνται δηλητηριώδη ἐνέργειαν. Μεγάλῃ κατάχρησις τῶν ποτῶν τούτων γίνεται παρὰ ταῖς ἀνωτέρας τάξεις εὐρωπαϊκῶν τινων μεγαλοπόλεων. Ἐν Λονδίῳ καὶ ἐν Παρισίοις ἡ κατανάλωσις αὐτῶν ἐγένετο ἀπὸ τοῦ 1885—89 τριπλασία.

Ὁ ἀλκοολισμός εἶναι φοβερὰ μαστίξ, ἥτις μαστίζει πρὸ πάντων βορείους τινὰς λαοὺς τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς. Πρὸς καταπολέ- μωσιν αὐτῆς ὑπάρχουσι πολλαχοῦ πλείστοι Σύλλογοι Ἐγκρατείας, ἂν ἄλλοι μὲν ἐπιδιώκουσι τὸν μετριασμόν ἄλλοι δὲ, μετὰ φανατικῆς ὑπερβολῆς, τὴν παντελὴ ἀποχὴν ἀπὸ πάσης χρήσεως οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν. Ἐν πολλαῖς ἡδη πόλεσιν, ἐσχάτως δὲ καὶ ἐν Βερολίῳ, ἰδρὸν ἔθρην εὐθηνὰ καὶ καλὰ καφενεῖα διὰ τὸν λαόν, ἐνθα οἱ πτωχοὶ ἐργάται λαμβάνοντες ἀντὶ ὀλίγων λεπτῶν κυάδιον ζεστοῦ καὶ καλοῦ καφέ ἢ τείου ἢ γάλακτος ἢ ζωμοῦ, συνεδίζονται ὀλίγον κατ' ὀλίγον εἰς τὴν μετρίαν χρῆσιν ἢ καὶ τὴν παντελὴ ἀποχὴν ἀπὸ τοῦ οἰνοπνεύ- ματος, βλέποντες ὅτι καὶ ταῦτα τὰ ποτὰ εἶναι ἐπ' ἰσῆς ἀναψυκτικὰ καὶ ζωογονητικὰ καὶ οὐδαμῶς βλαβερὰ ὡς τὰ οἰνοπνευματώδη.

Ἀλλὰ τὸ ριζικώτατον μέσον, νομίζομεν, πρὸς προφύλαξιν ἀπὸ τοῦ ἀλκοολισμοῦ καὶ καταπόλεμωσιν αὐτοῦ εἶναι νὰ συνεδίζωμεν τὰ παῖδια εἰς τὴν ἀποχὴν ἀπὸ παντὸς οἰνοπνευματώδους ποτοῦ. Ἄλλως τε τὰ οἰνοπνευματώδη ποτὰ ἔχουσι βλαβερὰν ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ τρυφεροῦ ὀργανισμοῦ τῶν παιδιῶν, ὡς διὰ μακροτέρων διελεύσεων ἐν προηγουμένῳ ἀριθμῷ τῆς Κλειεύς.